

Amsterdam Baroque Orchestra & Choir o.l.v. Ton Koopman

Händels Athalia

Uitvoerenden

Suzanne Jerosme	Athalia
Ilse Eerens	Josabeth
Tim Mead	Joad
Andreas Wolf	Abner
Merel van Geest	Joas
Kieran White	Mathan

Programma

Händel	Athalia
--------	---------

De pauze vindt plaats na ongeveer 60 minuten.

Programmatoelichting

Met *Athalia* schreef Händel zijn derde Engelstalige oratorium. Niet op eigen initiatief, maar op vraag van de vicekanselier van de universiteit van Oxford, William Holmes. Die had de zogeheten 'Public Act' weer ingesteld, een ceremonie ter verlening van een academische graad aan studenten. En daarbij moest muziek klinken, op een prachtige locatie, namelijk het Sheldonian Theatre. Bovendien, Händel werd in de gelegenheid gesteld ook op andere dagen rond die datum zijn muziek in Oxford te laten uitvoeren.

Zo ontstond *Athalia*, op basis van een toneelstuk van Jean Racine dat geënt was op een Bijbelverhaal. Uiteindelijk zou het niet op de datum van de 'Public Act', 9 juli 1733, klinken maar pas een dag later omdat de speeches meer tijd in beslag namen dan gedacht. *Athalia* was een succes: 'het werd uitgevoerd met het grootste applaus, en wordt als gelijkwaardig beschouwd aan de meest gevierde uitvoeringen van deze gentleman [Händel]: er waren 3700 man present.' Samen met de inkomsten uit de andere gespeelde muziek van Händel, betekende dit dat hij een lieve £2000 in zijn zak kon steken.

Overigens had hij wel enige tegenwerking te verduren gehad. Men ergerde er zich aan dat je, bevolen door vicekanselier Holmes, 5 shilling toegang voor Händels muziek moest betalen, en zo deden sommigen Händels musici af als 'een groot aantal buitenlandse violisten' die tezamen een 'onaangenaam gezelschap' waren en vormden ook de zangers een 'piepende, brullende, eigenaardige' groep, het edele Sheldonian Theatre onwaardig. Anderen waren met *Athalia* juist bijzonder ingenomen, namelijk de Jacobieten (aanhangers van Jacobus II) die, zoals in het oratorium, een tirannieke monarch onttroonden ten behoeve van de restauratie van de Stuarts op de Engelse troon. Voor Händel zelf was het aantrekkelijke aan *Athalia* dat hij, net als in zijn oratoria *Esther* en *Deborah* die toen ook in Oxford werden uitgevoerd, het koor een grote vertellende rol kon geven, terwijl zijn tekstschrijver mogelijkheden zag zich dieper in de personages in te leven. Delen uit *Athalia* herbruikte Händel voor twee werken ter gelegenheid van het huwelijk van prinses Anne en prins Willem van Oranje.

(Geschreven door: Stephen Westra)

Synopsis

Acte I. Tijdens een religieus feest in de Tempel richt het joodse volk zijn gebeden tot God. De hogepriester Joad betreurt koningin Athalia's godslastering in haar streven de aanbidding van Baäl te forceren. Allen gaan samen in gebed voor bevrijding van hun tyrannieke regering. In het Paleis is Athalia verontrust door een droom over een jongen, verkleed als joodse priester, die een dolk in haar hart stak. Baäl's hogepriester, Mathan, kalmeert haar door te zeggen dat het slechts een droom was en stelt haar voor de Tempel te doorzoeken. Abner, kapitein van de garde die loyaal is aan de God van Israël, gaat naar de Tempel om te waarschuwen voor het ophanden zijnde onderzoek, net op het moment dat hogepriester Joad en zijn vrouw Josabeth zich voorbereiden om de natie te onthullen dat de jongen 'Eliakim', die zij als hun eigen zoon hebben opgevoed, eigenlijk Joas is, afstammeling van David en de rechtmatige Koning. Josabeth is opgeschrokken en wanhopig bij het nieuws van het onderzoek maar haar man zegt haar op God te vertrouwen.

Acte II. Het joodse volk in de Tempel richt schitterende lofliederen tot God. Athalia komt binnen en schrikt op als ze in 'Eliakim' de jongen herkent die haar in haar droom doodstak. Ze ondervraagt de jongen en wanneer hij zegt dat hij wees is, biedt ze aan hem te adopteren maar hij verwerpt met afkeer het idee van zo'n verbintenis met een afgodendienaar als zij. Athalia is woedend en vertrekt, zwerend dat ze het kind hoe dan ook wil hebben. Opnieuw krijgt Josabeth, de wanhoop nabij, de raad van Joad op God te vertrouwen. Het koor becommentarieert dat de schuldigen spoedig gestraft zullen worden.

Acte III. Joad, geïnspireerd door God, voorspelt de val van Athalia. Hij en Josabeth vertellen de jongen 'Eliakim' dat hij echt Joas is, de rechtmatige Koning en kronen hem, onder bijval van het volk. Athalia komt binnen, eist dat haar de jongen wordt gegeven en als ze hoort dat hij gekroond is, geeft ze bevel het hoogverraad te straffen maar de soldaten hebben haar allemaal verlaten. Zelfs hogepriester Mathan verklaart dat de God van Israël heeft overwonnen. Athalia weet dat ze veroordeeld is maar zal tot in haar graf wraak zweren. Allen prijzen de rechtmatige Koning en de ware God.

Over de artiesten

Het **Amsterdam Baroque Orchestra & Choir** (ABO&C) ontstond in twee fases: het orkest in 1979 en het koor in 1992. Op hun eerste concert samen, bracht het twee werken van H.I.F. Biber in première, Requiem en Vespers. In 1994 startte het een groot, tienjarig project: het opnemen van alle vocale werken van J.S. Bach op 22 cd's, bekroond met o.a. de Deutsche Schallplattenpreis 'Echo Klassik', de BBC Award en de Prix Hector Berlioz. In 2005-14 verzorgde het de opname van de Opera Omnia van Dietrich Buxtehude. Het ensemble, dat op authentieke instrumenten speelt, was te horen in zalen als het Concertgebouw Amsterdam, Konzerthaus Wien en Barbican Center, New York.

Dit alles onder de bezielende leiding van **Ton Koopman**. Hij is een van de meest gevierde barokspecialisten ter wereld, een van de belangrijkste nog levende pioniers van de historische uitvoeringspraktijk. Zijn diepgaande kennis voegt hij samen met een groot gevoel voor klankschoonheid, technische uitmuntendheid en ongebreideld speelplezier. In zijn zestigjarige carrière leidde hij behalve het ABO&C als gastdirigent orkesten als de Berliner Philharmoniker, het New York Philharmonic en de Münchner Philharmoniker om de finesses van de historische uitvoeringspraktijk over te brengen op de bespelers van doorgaans moderne instrumenten.

Suzanne Jerosme (Athalie) is een Franse sopraan, opgeleid aan de Guildhall School of Music and Drama in Londen en de Hochschule für Musik und Tanz in Keulen. Ze was tot 2023/24 ensemblelid van Theater Aachen, waar ze te zien was in uiteenlopende rollen, waaronder Poppea in L'incoronazione di Poppea, Blanche in Dialogues des Carmélites en Zerlina in Don Giovanni. Ze trad op in Bayreuth, bij Theater an der Wien, het Concertgebouw en La Scala, en is ook actief als concert- en liedzangeres.

Ilse Eerens (Josabeth) is een Belgische sopraan, geroemd om haar stralende stem en muzikale gevoeligheid. Ze studeerde aan het Lemmens-instituut in Leuven en vervolgde haar opleiding bij Jard van Nes aan de Nieuwe Opera-Academie in Amsterdam en Den Haag, waar ze cum laude afstudeerde. Ze won onder meer de Arleen Auger-prijs en een derde prijs bij de ARD-Musikwettbewerb.

Haar carrière bracht haar naar podia als La Monnaie, Salzburg Festival, Opéra de Lyon, Covent Garden en het Concertgebouw. Ze doceert klassieke zang aan het Koninklijk Conservatorium Brussel.

Tim Mead (Joad) is een Engelse countertenor, geroemd om zijn interpretaties van het barok-repertoire. Hij studeerde aan King's College, Cambridge, en vervolgde zijn opleiding aan het Royal College of Music bij Robin Blaze. Mead vertolkte Händel-rollen als Giulio Cesare, Rodelinda, Ottone en Rinaldo bij onder meer Dutch National Opera, Glyndebourne, Opera Vlaanderen en English National Opera. Als concert-solist trad hij op met orkesten als de New York Philharmonic en Bach Collegium Japan.

De Duitse bas-bariton **Andreas Wolf (Abner)** studeerde bij Heiner Eckels en Thomas Quasthoff en groeide uit tot een veelgevraagd solist op internationale podia. Hij zong in Don Giovanni, Le nozze di Figaro en Die Zauberflöte bij onder meer Teatro Real Madrid, De Munt en het Grand Théâtre de Genève. Als concertzanger is hij vooral geroemd om zijn vertolkingen van Bach en Händel. Ook werkt hij samen met dirigenten als William Christie en René Jacobs en doceert aan de Haute École de Musique in Genève.

Merel van Geest (Joas) is een veelzijdige sopraan met een voorliefde voor barok en moderne muziek. Ze studeerde aan het Koninklijk Conservatorium, de Royal College of Music en de Guildhall School in Londen, en behaalde een master in New Audience and Innovative Practice. Als oprichter van Stichting Haagse Passie ontwikkelt en leidt ze muzikale projecten. Ze is actief als oratoriumsoliste, zangdocent, dirigent en vocal coach, en zong hoofdrollen in opera's van Purcell, Mozart en Menotti.

Kieran White (Mathan) is een Britse tenor, geprezen om zijn heldere stem en expressieve vertolkingen van barokmuziek. Hij begon als koorzanger in Sherborne Abbey en het Wells Cathedral Choir, en studeerde aan de Royal Academy of Music. White trad op in Europa en de VS met ensembles als Amsterdam Baroque, Vox Luminis en het Monteverdi Choir onder Sir John Eliot Gardiner. Zijn operarollen omvatten Castor in Castor et Pollux, Oronte in Alcina en Damon in Acis and Galatea. Ook als concertzanger is hij veelgevraagd.

Binnenkort in Muziekgebouw Eindhoven

Wo 10 dec '25 RIAS Kammerchor

Do 18 dec '25 Bachs Weihnachtsoratorium

Zo 1 feb '26 Le Concert Spirituel

A Ceremony of Carols

Akademie für Alte Musik Berlin & Nederlands Kamerkoor

Vivaldi's Gloria & Magnificat

Zullen we Vrienden worden?

M-Friends draagt bij aan het voortbestaan van onze mooie concertzaal en ondersteunt de realisatie van bijzondere projecten. Voor een paar tientjes per jaar ben je al Vriend en natuurlijk krijg je daar ook iets voor terug! Scan de QR-code, lees meer over de voordelen en meld je aan.

